

Tutkija Helena Jansson eläkepäivien kynnyksellä:

Tutkimuksella ja hevosjärjestöillä SUURI VASTUU

Tutkija Helena Janssonille hevosen hyvinvointi on sydämen asia, eikä unohdu eläkepäivilläkään. Janssonin monivaiheiseen uraan MTT:n (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) palveluksessa on mahtunut lukuisia tutkimuksia, hankkeita ja asiantuntijatehtäviä, joiden keskiössä ovat olleet hevosen käyttäytyminen ja hyvinvointi. Jansson on myös tallien ympäristötutkimuksen uranuurtajia Suomessa.

Intohimo hevosiin syntyi jo lapsena. Kotitilalla Hattulan Tyrvännössä oli työhevosiä, jotka vetivät tyttöä kuin magneetti, pienestä pitäen.

- Kunnaneläinlääkäri pelotteli pois eläinlääkärin ammatista. Helsingin yliopiston Maatalous- ja metsätieteellinen tiedekunta oli looginen vaihtoehto, varsinkin jalostus kiinnosti. Intoa hevosiin ei yliopistolla 1960-luvulla oikein ymmärretty. Elettiin aikaa, jolloin hevosmäärä laski rajusti, muistelee Jansson.

Jansson sanoo opiskelleensa tolkkuttoman kauan: tuloksena olikin sitten kaksi tutkintoa, avioliitto ja tytär Susanna. Vastavalmistuneena Jansson työskenteli ensin tovin Helsingin yliopistolla, ja siirtyi sitten lääke-esittelijäksi Lääke Oy:n palvelukseen. Kahdessa vuodessa tutuiksi tulivat niin eläinlääkärit kuin lääkeaineetkin. Vastuualueena oli kolmannes Suomea. Seuraava porras oli siirtyminen Suomen Hippoksen jalostusagronomiksi. Aluksi työhön kuuluivat myös tiedotussihteerin tehtävät.

Lama-ajan myllerrystä

Vuonna 1984 tutkimus veikin sitten voiton. Puoliso Häkan oli tutkijana MTT:lla, joka muutti Tikkurilasta Jokioisille. Perhe Jansson muutti Helsingistä Jokioisten kautta Ypäjälle. Vuonna 1984 Helena Jansson aloitti Valtion hevosjalostuslaitoksen tutkijana, ja siirtyi jo seuraavana vuonna laitoksen johtoon.

- Seuraavat vuodet olivat myllerrystä, mutta kiinnostavia. Vuoden 1989 alusta Valtion hevosjalostuslaitos muuttui MTT:n hevosjalostuslaitoksen tutkimuskeskukseksi. Jalostustehtävä jäi taakse, ja tutkimuksen asema vahvistui.

Laman alku oli irtisanomisineen monin tavoin raastavaa aikaa. Ypäjällä yhdistettiin kaksi oppilaitosta nykyiseksi Hevosopistoksi, ja MTT:n puolellakin saneerattiin.

Ypäjän siittolanmäen maisemat ovat tulleet Helena Janssonille tutuiksi.

- Oikeasti vaihtoehdot olivat vähissä, ja kuohunnan lopputulos oli kuitenkin hyvä, summaa Jansson.

Myllerryksessä hevostutkimuksen itsenäisyys kaventui: vuonna 1994 hevostutkimusasema muuttui osaksi kotieläintutkimusta. Jansson palasi käytännön tutkijaksi ympäristö- ja hyvinvointikysymysten pariin.

Tutkimusta hevosten hyväksi

- MTT:n ympäristötutkimus on ollut voimakasta, ja hevoset ja tallit saatiin luontevasti kytkettyä tähän 90-luvun alussa. Samoihin aikoihin käynnistyi hevosten hyvinvointiin ja käyttäytymiseen liittyviä tutkimuksia. Pää on avautunut myös isommille, NKJ:n (yhteispohjoismainen käyttäytymistutkimushanke) ja EquineLife-hankkeen tyyppisille projekteille, toteaa Jansson.

Helena Jansson on myös ollut asiantuntijana useissa eri työryhmissä, joissa on valtakunnan tasolla pohdittu hevosen ja eläinten hyvinvoin-

tiin tai ympäristöön liittyviä kysymyksiä. Suositukset ovat vaikuttaneet lainsäädäntöön asti.

- Hevosen hyvinvointi, ympäristö ja turvallisuus liittyvät tiukasti toisiinsa. Vaatimukset kasvavat, ympäröivä yhteiskunta vaatii talleilta aina enemmän ja enemmän. Hevosmäärä kasvaa, ja teurastaminen tuntuu olevan yleismaailmallinen ongelma. Ylipitkiä kuljetuksia on Euroopan lisäksi mm. USA:ssa. Hevosia päätyy maihin, joissa ei ole mitään eläinsuojelunormeja, toteaa Helena Jansson.

- Ei riitä, että hevonen on kiva, ja sen kanssa on mukavaa. Hevosen on saatava hyvä elämä ja kunniallinen loppu. Tutkimuksen ja hevosjärjestöjen pitää tavalla tai toisella ottaa vastuuta siitä, että näitä ikävämpiäkin asioita saadaan näkyviksi ja kuntoon, painottaa Jansson.

Eläkepäivät ja kotitallin hevoset odottavat, mutta hevosten asian ajaminen ei jää. Jansson on luvannut vastedeskin toimia kouluttajana, kun aiheina ovat hevosten hyvinvointi, eläinsuojelu ja hevosjalostuksen ympäristöasiat. ♦